

§ 115

Kaupunkiympäristön julkaisuja 2020:13, Uima-allas- ja märkätilojen pintahygienia

HEL 2020-006720 T 00 04 01

Päätös

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päätti merkitä tiedoksi julkaisun Uima-allas- ja märkätilojen pintahygienia, Kaupunkiympäristön julkaisuja 2020:13.

Ympäristöpalveluiden ympäristöterveysyksikön julkaisu koskee uima-allas- ja märkätilojen pintahygieniaa. Julkaisu käsittelee vuosina 2017 - 2019 toteutettua projektia, jossa selvitettiin uima-allas- ja märkätilojen pintojen hygieniaa näytteiden avulla. Tulosten perusteella pintahygienia allas- ja märkätiloissa ei ollut toivotulla tasolla.

Projektin tavoitteena oli selvittää Helsingissä sijaitsevien uima-allastilojen pintahygienian taso ja selvittää, mitä mikrobeja kohteiden pinnoilla esiintyy. Lisäksi pyrittiin löytämään allas- ja märkätilojen likaisimmat paikat eli puhtaanapidon kriittiset pisteet. Projektin keskeisenä tavoitteena oli lisätä kohteiden tietoa siivouksesta, pintahygieniasta sekä saada pintahygienianäytteiden otto osaksi kohteiden omavalvontaa.

Näytteenottokohteina oli 26 Helsingissä sijaitsevaa uimahallia ja muuta yleistä uima-allastilaa. Näytteenottokohteista kymmenen oli uimahalleja, kymmenen kuntoutuslaitosten uima-allastiloja ja kuusi hotellien uima-allastiloja. Projektissa mukana olleiden kohteiden vuosittainen kokonaisasiakasmäärä oli noin 2,7 miljoonaa asiakasta.

Yhteensä näytteitä tutkittiin projektissa 226. Projektin näytteenottopisteiksi pyrittiin valitsemaan paikkoja, joissa ihmiset kulkevat sekä painotamaan nopeasti likaantuvia tai hankalasti puhdistettavia paikkoja. Näytteet otettiin puhtailta ja kuivilta pinnoilta pukutiloista, pesutiloista, saunoista ja allastiloista. Näytteistä analysoitiin aerobisten mikrobien kokonaispesäkeluku, Pseudomonas aeruginosa -bakteeri, hiivat ja homeet.

Projektin 226 näytteen perusteella allas- ja märkätilojen hygienia ei ollut toivotulla tasolla ja hygienia oli heikentynyt yli puolissa kaikista (59 %) näytteistä. Tilojen pintahygieniaa heikensivät erityisesti kohonneet aerobisten mikrobien pitoisuudet eli kaikkien mikrobien yhteismäärä pinnoilla. Erityisen huolestuttavaa on, että noin kolmasosa näytteistä

luokiteltiin huonoon luokkaan eli niiden kokonaisbakteerimäärät olivat suuria.

Hiivoja todettiin 21 %:ssa näytteistä. Selvästi eniten hiivoja havaittiin lattiakaivon läheisyydestä otetuista näytteistä, joista 40 %:ssa havaittiin hiivoja. Homeita esiintyi 5 %:ssa näytteistä. Myös homeita löytyi eniten lattiakaivon läheisyydestä, 10 %:ssa näytteistä. Esimerkiksi korva-, silmä- ja ihotulehduksia aiheuttavaa *Pseudomonas aeruginosa* -bakteeria todettiin kolmessa näytteessä kahdessa eri kohteessa.

Näytteiden perusteella puhtaanapidon kannalta kriittisimmäksi pisteeksi todettiin pesutilojen lattiakaivojen ympäristöt. Lattiakaivon läheisyydestä otetuista näytteistä oli 75 % hygienialtaan heikentyneitä. Pesutilojen kulkuväylät todettiin myös puhtaanapidon kannalta kriittiseksi pisteeksi, kun tässä näytteenottopisteessä hygienialtaan heikentyneitä oli 66 % näytteistä. Allastilojen kulkuväylät (58 % heikentynyt) ja saunan alin laude (57 % heikentynyt) olivat myös hygienialtaan heikentyneitä.

Yksittäisten kohteiden välillä oli havaittavissa huomattavia eroja mikrobien määrissä ja siten puhtaanapidon tasossa. Pintahygieniatasoltaan huonoiksi luokiteltiin projektissa mukana olleista kohteista 62 % eli 16 kohdetta. Näissä kohteissa pintahygienia oli heikentynyt yli 50 %:ssa näytteistä tai niiden näytteistä löydettiin *Pseudomonas aeruginosa*-bakteeria. Uimahalleissa ja asiakasmääriltään suurimmissa kohteissa pintahygienia vaikuttaisi projektin tulosten perustella olevan hieman paremmalla tasolla kuin pienemmissä kohteissa.

Projektinäytteenoton yhteydessä kohteissa täytettiin kysely ja tarkastettiin tiloja. Tavoitteena oli selvittää kohteen puhtaanapidon tasoa ja siivouuskäytäntöjä. Suurimmassa osassa kohteita eli 17 kohteessa (65 %) pintahygienianäytteitä ei ollut otettu säännöllisesti ja suunnitelmallisesti. Lisäksi puutteita todettiin liittyen esimerkiksi siivoustiloihin tai –välineisiin sekä siivousoaikoihin ja –tiheyksiin.

Pintojen huono hygienia voi aiheuttaa kävijöille haittoja ja nykyistä tilannetta tulee parantaa. Pintahygienian parantamisen ja ylläpidon korkean tason tulisikin jatkossa olla merkittävässä roolissa kaikissa uima-allaskohteissa. Pintahygienian parantamiseksi voidaan tehdä toimenpiteitä liittyen esimerkiksi tiloihin, siivoussuunnitelmaan, siivouuskäytäntöihin, siivouksen laadun varmistamiseen ja siivoojien osaamiseen. Toimenpiteitä pintahygienian parantamiseksi on jo tehty tai vähintään suunnitellaan kaikissa projektikohteissa.

Vaikka pintahygienian taso kohteissa oli heikko, on hyvä huomata, että allasveden laatu samoissa kohteissa on ollut koko ajan hyvä johtuen mahdollisesti veden läpikäymästä käsittelystä. Pinnoilla oleva lika ja

mikrobit kulkeutuvat kuitenkin myös veteen ja kuormittavat vedenkäsittelyjärjestelmää ja lisäävät vedenkäsittelykemikaalien kulutusta.

Projekti osoitti, että ainoa tapa selvittää pintojen todellinen puhtaus, on ottaa pintahygienianäytteitä. Siistin näköinen ja hyväkuntoinen pinta voi olla hygieenisesti heikentynyt esimerkiksi näkymättömän ja vähitellen kerääntyvän biofilmin takia. Lisäksi näytteiden tulokset antavat siivoustyön tekijöille suoraa palautetta heidän työstään ja niiden avulla saadaan siivoustyötä kehitettyä entistä paremmaksi.

Pintahygienianäytteitä voidaan kohteissa ottaa eri menetelmillä ja tärkeintä näyttäisi olevan kokonaismikrobimäärän tai totaalihygienen selvittäminen. Näytteissä, joissa havaittiin hiivoja, homeita tai *Pseudomonas aeruginosa* -bakteeria, oli muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta myös korkea kokonaismikrobien määrä. Kohteissa onkin hyvä suosia mahdollisimman helppokäyttöisiä, itse tehtäviä pintahygienian määrittämenetelmiä.

Ympäristöpalveluiden tavoitteena on laajentaa suunnitelmallinen ja säännöllinen pintahygienianäytteiden otto koskemaan kaikkia Helsingin uima-allaskohteita ja asiaa tullaan käymään läpi kaikkien valvontakohteiden kanssa. Lisäksi jatkossa tullaan kiinnittämään huomiota kohteiden osaamiseen liittyen näytteiden ottoon, käsittelyyn ja tulosten tulkitaan. Omavalvonnassa otettujen pintahygienianäytteiden tuloksia tullaan jatkossa valvomaan, jotta voidaan varmistua siitä, että pintahygienia saadaan kohteissa kuntoon.

Uima-allas- ja märkätilojen kunto, kunnossapito ja suunnitelmallinen korjaaminen ovat tärkeimpiä asioita allastilojen tarkastuksilla ja kaikille uima-allastiloille on syytä laatia kunnossapito- ja korjaussuunnitelmat. Siivoustilojen riittävyden, kunnan ja siisteyden varmistaminen tulee säilymään ympäristöpalveluiden tarkastuksilla tärkeässä osassa. Lisäksi uima-allaskohteiden siivousmenetelmiin, -tiheyksiin ja -aikoihin tullaan kiinnittämään jatkossa erityistä huomiota.

Esittelijä

vs. yksikön päällikkö
Päivi Vepsäläinen

Lisätiedot

Lotta Kivikoski, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 31595
lotta.kivikoski(a)hel.fi

Liitteet

1 Uima-allas- ja märkätilojen pintahygienia

Muutoksenhaku

Postiosoite
PL 58230
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunkiymparisto@hel.fi

Käyntiosoite
Sörnäistenkatu 1
Helsinki 58
<https://www.hel.fi/>

Puhelin
09 310 1691
Faksi

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI06 8000 1200 0626 37
Alv.nro
FI02012566

04.06.2020

Asia/7

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

vs. yksikön päällikkö
Päivi Vepsäläinen

Lisätiedot

Lotta Kivikoski, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 31595
lotta.kivikoski(a)hel.fi

Liitteet

1 Uima-allas- ja märkätilojen pintahygienia

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano